

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio tertia. Vtrum peccatum originale sit in essentia animæ, an in eius
potentia tanquam in subiecto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

verò solum materiam administrat, & per consequens proles fuisse mortales & passibiles, quia sicut per vnu hominem peccatū intrauit in mundum, ita per peccatum mors ut dicitur Rom. 5. Si verò sola mulier peccasset, proles nata fuisset cum originali iustitia & per consequens cum immortalitate & impassibilitate illius status.

6 AD Primum argumentū dicendum q̄ tota massa generis humani nō fuit infecta vel corrupta in Adam formaliter, sed solum virtualiter in quantum in ipso omnes eramus ut in principio generationis actiuo quod vocat beatus Aug. fuisse in Adam secundum rationē feminale, sic autem non fuissent in Adam qui formati fuissent formata de massa corrupta, sed fuissent miraculose, & ideo non fuissent in eo solum ut in principio passiuo quod vocat Augustinus fuisse in Adam secundum corpulentam substantiam quæ non est causa generalis corruptionis in prole, ut ipsemet dicit.

7 Ad secundum dicendum q̄ purgatio de qua loquitur Damasc. nō fuit aliqua fœditas materiæ quæ nisi pura garetur causaret peccatū originale in prole, hoc enim absurdum est dicere etiā concedenti q̄ tota humana natura materialiter fuerit corrupta, quia materia quæ ministrat mater ad formationem prolis nunquam fuit de veritate matris: & ideo dato quod tota natura humana fuisset infecta, nihil tamen infectionis esset propter hoc in tali materia, vocat ergo Dam. purgationē non emundationē à fœditate quæ inerat, sed preservationem ab ea quæ inesse poterat scilicet culpa actuali. Ex tunc enim beata Virgo peccare non potuit mortaliter nec venialiter.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum peccatum originale sit in essentia animæ tanquam in subiecto, an in potentia.

Tho. 1. 2. q. 87. ar. 1. q. 2.

TERTIO queritur in quo tanquam in subiecto sit peccatum originale, verum in essentia animæ an in potentia. Et videtur quod in essentia, quia peccatum originale dicitur peccatum naturæ, sed natura per prius dicitur de essentia quam de potentia, ergo &c.

2 Itē originale traducitur in vnoquoque ex vnione aīæ ad corpus ut dictū est prius, sed anima immediatius vnitur corpori per essentiam quam per potentiam, ergo &c.

3 IN CONTRARIUM est, quia illud quod inclinatur ad actū immediatius respicit potentiam q̄ essentiam, sed peccatum originale inclinatur ad actū. Ex hoc enim sensus & cogitatio hominis prona est in malū ab adolescentia ut dicitur Gen. 8. ergo &c.

4 RESPONSIO. In quo sit peccatū originale tanquam in subiecto accipiedum est ex consideratione eius quod sit. non est autē aliud peccatum originale nisi carentia iustitiæ originalis debite haberi modo quo fuit prius expositum, & hæc carentia est in vnoquoque in eodem subiecto in quo fuisse iustitia originalis, habitus enim & priuatio habet fieri circa idem, originalis autē iustitia sicut dictū fuit supra dist. 20. q. 5. accipitur dupliciter. Vno modo largè prout comprehendit rectitudinem voluntatis ad Deum, & debitum ordinem seu debitā subiectionem virium sensitiuarum ad rationē. Alio modo accipitur magis strictè pro sola subiectione, & debito ordine viriū sensitiuarum ad rationē. Et hic est modus magis proprius accipiendi iustitiam originalem, ut ibidem dictum fuit.

5 Quorumcunq; autem dīctorum modorum accipitur iustitia originalis, patet q̄ ipsa non fuisset in essentia animæ sicut in subiecto, sed in voluntate vel in viribus sensitiuis, vel in vtroq; quia rectitudo est in rectificatione & ordo in ordinatis, propter quod cum secundum vtrāq; acceptionem originalis iustitiæ ipsa sit rectitudo voluntatis ad Deum, vel debitum ordo virium sensitiuarum ad rationem, vel vtrūq; simul, patet q̄ ipsa nō fuit in essentia animæ, sicut in subiecto, sed fuit in voluntate, vel in viribus sensitiuis, vel in vtrūq; & cum iustitia originalis strictè & propriè accepta fuerit debita ordinatio & subiectione virium sensitiuarum ad rationē, patet q̄ ipsa fuit in eis tanquam in subiecto, & per consequens in eisdem est eius carentia quæ est peccatum originale: si autem in ratione originalis iustitiæ includatur rectitudo voluntatis ad deum, cum hoc fuerit principale in toto statu innocentie: quia ex tali rectitudine cetera dependebant: tunc carentia ori-

ginalis iustitiæ est principaliter in voluntate, & per consequens peccatum originale: nec tamē propter hoc in vnoquoque sunt plura peccata originalia, sed vnum: quia reatus ex vno est, & ad vnum principaliter, licet ad illud vnum multa sequantur, ut dictum est.

6 Ad primum argumentū dicendum q̄ originale dicitur peccatum naturæ, nō quia primo respiciat naturam animæ, sed quia tollit illud quod toti naturæ fuerat collatum, scilicet iustitiā originalem, quāuis ipsa nō esset principaliter in essentia animæ, sed magis in voluntate, vel in viribus sensitiuis.

7 Ad secundum dicendum quod originale contrahitur ex vnione animæ ad corpus: quia ad vnionem sequitur talis defectus, qui tamen non est in essentia animæ, sed in voluntate primo & principaliter, vel in viribus sensitiuis.

Sententia huius distinctionis. XXXII. in generali & specialiter.

Quoniam supra dictum est. Superius determinauit Magister de peccati quidditate & traductione. Hic verò determinat de eius remissione. Et diuiditur in duas. Primo determinat suum intentum. Secundo mouet quandam incidentem quæstionem. Secunda ibi illud quoque nō incōgruè queri solet. Prima diuiditur in duas. Primo determinat suum intentum. Secundo querit quæstiones circa causas & modum cōmūnis peccati originalis. Secunda ibi, præterea queri solet vtrum concupiscentia. Prima diuiditur in duas. Primo determinat remissionem peccati originalis, quantum ad animam. Secundo quantum ad carnem. Secunda ibi, solet autem queri. Sequitur illa pars circa quam mouet quæstiones circa causas latentes peccati originalis. Et diuiditur in quinque partes secundum quinque quæstiones quas mouet & soluit, primo querit vnde causetur concupiscentia peccati originalis. Secundo vnde peccatum tale animæ imputetur. Tertio vtrum tale peccatum sit voluntarium. Quarto de æqualitate diuinæ iustitiæ animā infundentis. Quinto de qualitate animæ infusæ. Secunda ibi, solet etiam queri. Tertia ibi, illud etiam nō immerito. Quarta ibi, si verò queritur. Quinta ibi, aliquis queri solet. Et hæc est sententia & diuisio lectionis in generali.

2 IN Speciali sic procedit, & proponit primo qualiter per baptismum peccatum originale dimittitur, cum post baptismum concupiscentia maneat. Hoc ideo dicitur q̄ per baptismum concupiscentia minuitur, & regnare prohibetur, & reatus tollitur. sicut enim actualia transeunt actu, & remanent reatu, ita e contrario concupiscentia in baptismo manet actu, & transit reatu. Postea querit, vtrum caro in baptismo à fœditate purgetur. Et respondet secundum quosdam quod sic, cū ad animam & carnis purgationē ordinetur aqua baptismi: secundum alios verò fœditas carnis non purgatur, sed solum animam, imò secundum multitudinē generationis multiplicatur fœditas, ita q̄ ex maiore carnis fœditate magis originale contrahitur. Primi tamen hoc non concedunt. Postea querit vtrum originalis concupiscentiæ Deus sit causa. Et respondet quod sic, in quantum est pœna: in quantum tamē est culpa, non. Postea querit, quare peccatum imputatur animæ, cuius contradictionem vitare nō potest. Respondet quod hoc non est, quia delectatur ipsi carni ut quidam dixerunt: sed ex peccato primi parentis cuius anima peccatrix carnem corruptibilem fecit. Postea querit, vtrum peccatum originale sit voluntarium, an necessarium: & respondet quod est necessarium, quia vitari nō potest, & etiā voluntarium, quia à voluntate primi hominis processit, & contractum est. Postea querit quare Deus animam carni infudit. Et respondet q̄ hoc est ut saluetur institutio humane propagationis. Postea querit, vtrum cum anima infunditur sit talis qualis à Deo creatur. Et respondet q̄ non est omnino talis, quia à Deo creatur munda, sed coniuncta carni maculam habet. Vltimo querit, vtrum animæ sint à Deo creatæ æquales. Et respondet quod in æqualia naturalia recipiunt in creatione sicut & angeli. Et in hoc terminatur sententia lectionis, &c.